عبارت مقنعه شیخ مفید

البته کلمات قدماء اصحاب اهمیت دارد که روی آنها رفت‌وبرگشت بشود. می‌خواهم از عبارت مرحوم مفید در مقنعه مطلبی را مرور کنیم و بعضی از نکاتی که در عبارت هست را برگردیم و ببینیم تفاوت آن با مطلبی که شیخ فرمودند در چیست. درمقنعه می‌فرمایند:

باب فضل صيام يوم الشك و الاحتياط لصيام شهر رمضان?

> **و يجب على المكلف الاحتياط لفرض الصيام بأن يرقب الهلال و يطلبه في آخر نهار يوم التاسع و العشرين من شعبان فإن أصابه على اليقين بيت النية لمفروض الصيام فإن لم يصبه يقينا عزم على الصيام معتقدا أنه صائم يوما من شعبان فإن ظهر له بعد ذلك أنه من شهر رمضان فقد وقع لإصابة الحق عينا و أجزأ عنه الصيام و إن لم يظهر له ذلك كان له فضل صيام يوم من شعبان و حصل له ثواب الاهتمام بدينه و الاحتياط[1]**

شاید این عبارت را چند بار دیگر هم مرور کرده باشیم. امروز روی واژه‌هایی که در عبارت ایشان است مقصودهایی دارم؛ برای اینکه بین مرحوم میرزای قمی و شیخ انصاری قضاوت کنیم. یعنی ببینیم که استظهار شیخ مفید کدام یک از آنها است.

«و يجب على المكلف الاحتياط لفرض الصيام»؛ درخواستی که از ذهن مبارک شما دارم این است: من این دو سطر از عبارت مقنعه را می‌خوانم، شما ببینید کجای عبارت است که ذهن شما را جلب می‌کند یا خراش می‌دهد که می‌توانید با شیخ مخالفت کنید. به عبارت دیگر این عبارت را که می‌خوانم با ارتکازات شما، با مطالبی که می‌دانید، کجای آن با ذهن شما همراهی نمی‌کند. هر جا همراهی نکند، ذهن شما یک واکنش نشان می‌دهد.

> **5:17**

«و يجب على المكلف الاحتياط لفرض الصيام بأن يرقب الهلال»؛ از هلال مراقبت کند. **«و يطلبه في آخر نهار يوم التاسع و العشرين من شعبان»**؛ وقتی بیست و نهم ماه شعبان غروب شد، برود تا استهلال کند. «یرقب الهلال» یعنی استهلال کند.

«**فإن أصابه على اليقين بيت النية لمفروض الصيام**»؛ همان شب نیت می‌کند که فردا برای روز اول ماه مبارک است.

«فإن لم يصبه يقينا عزم على الصيام معتقدا أنه صائم يوما من شعبان فإن ظهر له بعد ذلك أنه من شهر رمضان فقد وقع لإصابة الحق عينا و أجزأ عنه الصيام و إن لم

يظهر له ذلك كان له فضل صيام يوم من شعبان و حصل له ثواب الاهتمام بدينه و الاحتياط»؛ عبارت اين است. بعد از آن رواىات را مىآورند.

---

[1] المقنعة (للشيخ المفيد)؛ ص: ۲۹۸

بازبينى #1
اىجاد شده 24 مه 2026 13:05:56 توسط ... .
به روزرسانى شده 24 مه 2026 13:07:08 توسط ... .